

XXII. évfolyam, 5. szám, 2019

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XXII. évfolyam, 5. szám, 2019

Megjelenik kéthetente
2019. március 14.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerző
Dr. Molnár Zsuzsa
molnar.zsuzsa@aki.gov.hu
Pásztor Zsuzsanna
pasztor.zsuzsanna@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Telefon: (+36 70) 501-0446
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 70) 501-1156

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	3
Gabonapiaci jelentés.....	4
Búza.....	4
Kukorica.....	4
A gabonafélék jegyzése.....	6
Termelői és kikötői árak.....	9
Gabonapiaci információk.....	12
Olajnövény-piaci jelentés.....	14
Szójabab.....	14
Repcemag.....	14
Napraforgómag.....	15
Az olajmagok és származékaik jegyzése.....	17
Termelői és kikötői árak.....	20
Olajmagpiaci információk.....	22
Bioüzemanyag melléklet.....	24

Összefoglaló

Az Európai Unióban megtermelt búza kivitele csak a fekete-tengeri készletek szűkülése és az ár számottevő csökkenése nyomán volt képes élénkülni, ám még így sem érte el az egy évvel korábbi ütemet. Az Európai Bizottság adatai alapján ugyanis a 2018. július 1. és 2019. március 10. közötti periódusban 12,5 millió tonna búza exportját hagyták jóvá, ami az előző szezon azonos időszakánál egyelőre 11 százalékkal kisebb volumen.

A Tallage piacelemző vállalat tájékoztatása szerint Argentínában és Brazíliában is kedvezőbbré fordult az időjárás a szójatermesztés szempontjából, ami nyomást gyakorolt az USA-ból származó, májusi és júliusi szállítású termény piaci árára.

Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint tonnánként átlagosan 106 ezer forintért (áfa és szállítási költség nélkül) kereskedtek a belföldi termelésű szójababbal februárban.

Kína növényegészségügyi okokra hivatkozva leállította az egyik meghatározó kanadai exportortól canolabeszállításait.

Ukrajnában az állományok állapotáról érkező kedvező hírek és az EU szovjet utódállamban termelt repcemag iránti keresletének lanyhulása miatt gyengült a termény kikötői ára.

A Tallage tájékoztatása szerint a napraforgómag fekete-tengeri ára 22,5 dollárral 365 dollár/tonnára (*FOB*) ugrott január 24. és február 21. között, ami 2018 augusztusa óta a legmagasabb szint.

Az egy évvel korábbinál 28 százalékkal magasabb áron érkezett az etanol a nyugat-európai kikötőkbe 2018 decemberében (603,1 euró/m³). 2019 januárjában az uniós kívüli országokból a 2018. januárinál 20 százalékkal drágábban, köbméterenként 571,5 euróért vették át az importőrök a terméket (*F.O. Licht*).

Gabonapiaci jelentés

Búza

Az Európai Unióban megtermelt búza kivitele csak a fekete-tengeri készletek szűkülése és az ár számottevő csökkenése nyomán volt képes élénkülni, ám még így sem érte el az egy évvel korábbi ütemet. Az Európai Bizottság adatai alapján ugyanis a 2018. július 1. és 2019. március 10. közötti periódusban 12,5 millió tonna búza exportját hagyták jóvá, ami az előző szezonzón azonos időszakánál egyelőre 11 százalékkal kisebb volumen. Az USA agrárminisztériumának (USDA) várakozásai szerint a 2017/2018. gazdasági évihez hasonló mennyiséget szállíthat külföldre az unió a 2018/2019. gazdasági évben. A fekete-tengerinél rendszerint drágább európai (franciaországi) malmi búza 2019 februárjában annál 13 dollárral volt olcsóbb (221 dollár/tonna, *FOB Rouen*), amire 2016 májusa óta nem volt példa. Ezzel az árelőnyvel az európai búza ismét piacossá vált az afrikai és a közel-keleti régióban. Az uniós mellett az USA-ban megtermelt búza volt a legversenyképesebb a világpiacon februárban, 223 dollár/tonna (*FOB Gulf*) árral.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) a búza front-havi jegyzése 160 dollár (*USD*)/tonna alá süllyedt 2019. március 8-ig. A párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*) ezzel egy időben 181 euró/tonnáig ereszkedett a termény legközelebbi lejáratra vonatkozó

jegyzése. Magyarországon a fizikai piacon 61-62 ezer forint/tonna áfa és szállítási költség nélküli termelői áron forgott az étkezési, 57-58 ezer forint/tonna között a takarmánybúza februárban. Az egy évvel korábbi árszintet előbbi 24 százalékkal, utóbbi 21 százalékkal haladta meg.

Kukorica

Az *USDA* tájékoztatása szerint Argentínában és a fekete-tengeri térségben is nagy volumenben áll még rendelkezésre exportálható kukorica, aminek hatására előbbinél 6 dollárral 162 dollár/tonnára, utóbbinál 10 dollárral 172 dollár/tonnára esett a termény kikötői ára február folyamán. Az USA-ban mindössze 2 dollárral mérséklődött az ár (172 dollár/tonnára), miközben a braziliai 5 dollárral 190 dollár/tonnára emelkedett.

A chicagói árutőzsdén 140 dollár/tonna alá süllyedt a kukorica fronthavi jegyzése 2019. március első dekádjában. Mindeközben a párizsi árutőzsdén 170 euró/tonnáig gyengült a termény legközelebbi lejáratra vonatkozó jegyzése. Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 45-46 ezer forint/tonna termelői áron cserélt gazdát a termény februárban. Ez az árszint az egy évvel korábbit 2,5 százalékkal múlta felül.

1. táblázat: A gabonafélék termelői ára Magyarországon

	2019. 9. hét	2019. 9. hét/2018. 9. hét (százalék)	2019. 9. hét/2019. 8. hét (százalék)
Étkezési búza	61 774	128	105
Takarmánybúza	52 731	110	89
Takarmánykukorica	45 386	102	101
Takarmányárpa	53 795	...	96

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: A búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

		Szállítási határidő	Mértékegység	2019. 03. 06.	2019. 03. 07.	2019. 03. 08.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Malmi búza	–	HUF/tonna	–	–	–
	Takarmánybúza	–	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Búza	2019. március	EUR/tonna	191	188	185
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Búza	2019. március	USD/tonna	162	159	159

Megjegyzés: A malmi búzát 2017. május 2., a takarmánybúzát 2016. szeptember 1-től nem jegyzik a BÉT-en.

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

3. táblázat: A kukorica legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

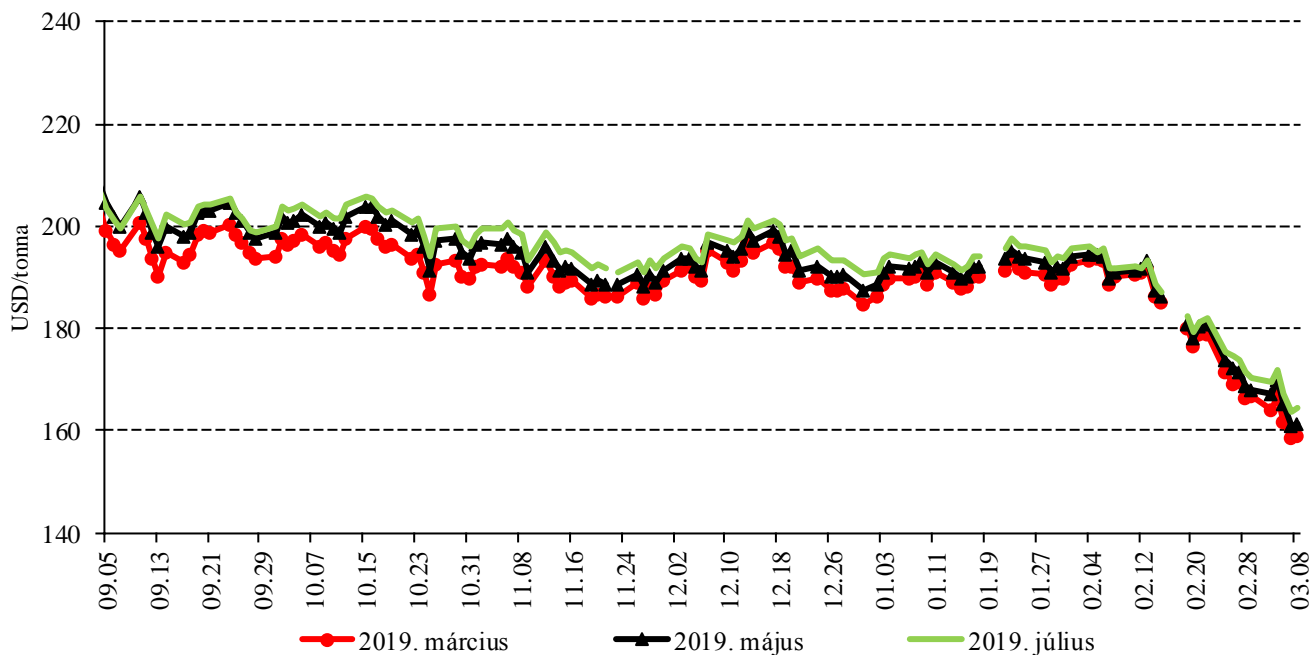
	Szállítási határidő	Mértékegység	2019. 03. 06.	2019. 03. 07.	2019. 03. 08.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	–	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	2019. június	EUR/tonna	170	170	169
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	2019. március	USD/tonna	143	140	140

Megjegyzés: A takarmánykukoricát 2018. szeptember 3. óta nem jegyzik a BÉT-en.

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

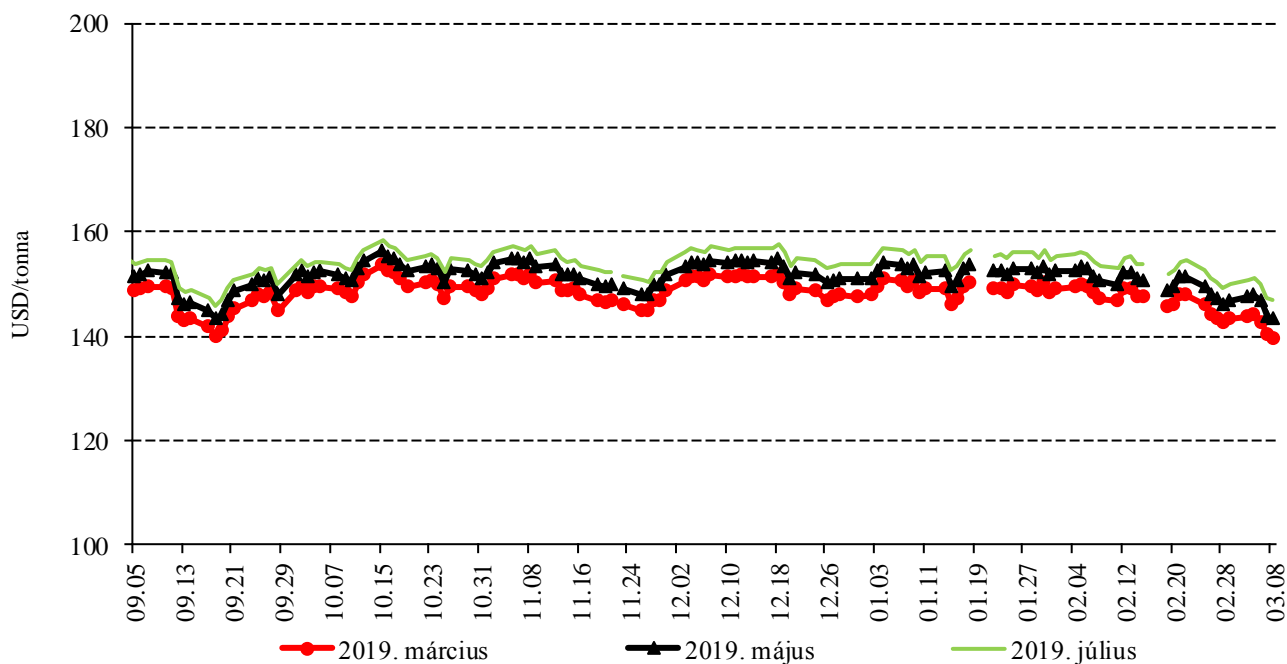
A gabonafélék jegyzése

1. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2018–2019)

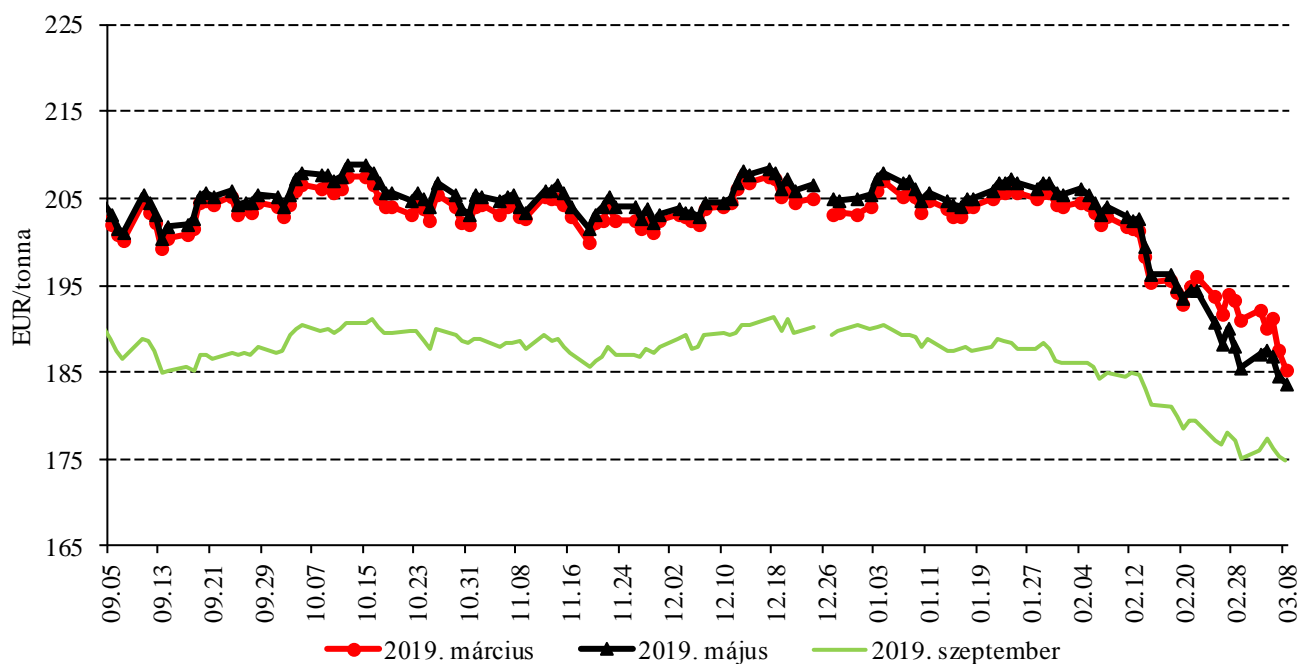
Forrás: CME Group

2. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2018–2019)

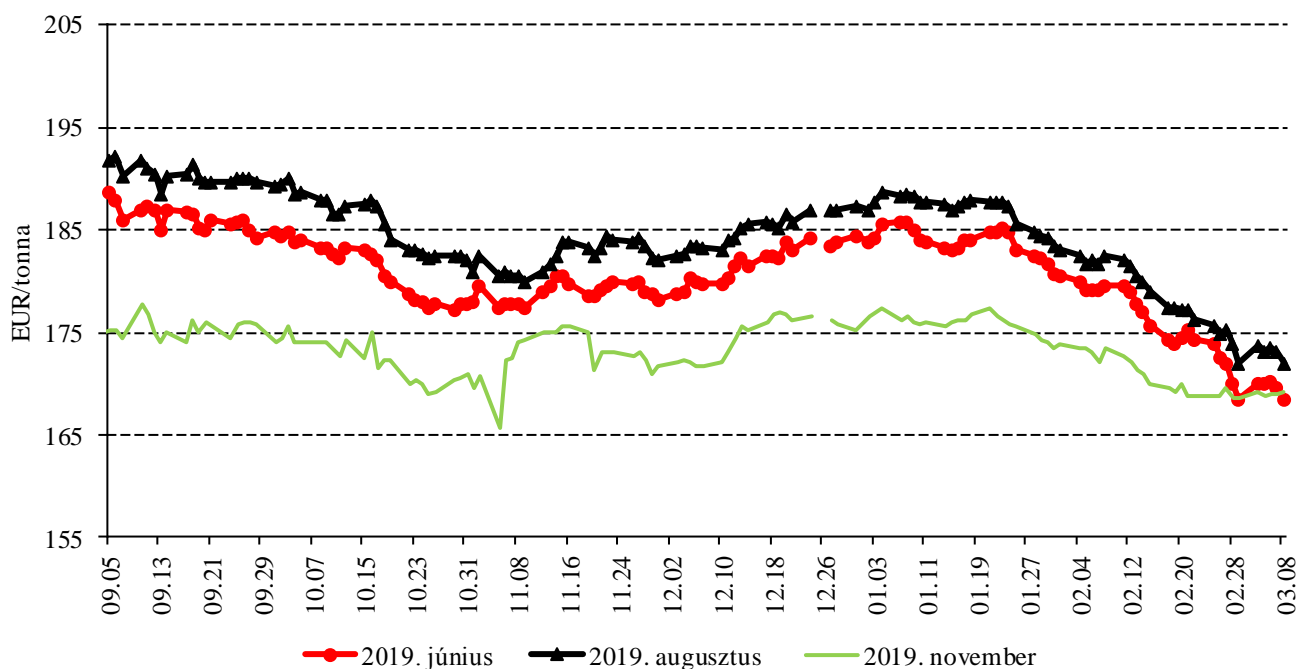
Forrás: CME Group

3. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2018–2019)

Forrás: Euronext

4. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2018–2019)

Forrás: Euronext

4. táblázat: **A búza és a kukorica nemzetközi tőzsdei jegyzése (2019. március 8.)**

Szállítási határidő	Euronext/MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)	
	EUR/tonna	HUF/tonna		USD/tonna	HUF/tonna
BÚZA					
2019. március	185	58 502	2019. március	159	44 767
2019. május	184	58 028	2019. május	161	45 471
2019. szeptember	175	55 186	2019. július	164	46 299
2019. december	178	56 291	2019. szeptember	168	47 293
2020. március	182	57 397	2019. december	173	48 845
2020. május	184	58 028	2020. március	178	50 191
KUKORICA					
2019. június	169	53 212	2019. március	140	39 317
2019. augusztus	172	54 318	2019. május	143	40 382
2019. november	169	53 449	2019. július	147	41 401
2020. január	171	53 923	2019. szeptember	150	42 156
2020. március	172	54 318	2019. december	153	43 063
2020. június	172	54 318	2020. március	157	44 350

Forrás: Euronext, CME Group

5. táblázat: **A főbb termények különböző lejáratra szóló kontraktusainak belső volatilitása**

	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás ^{a)}	
			2019. 03. 01. (százalék)	2019. 03. 08. (százalék)
Búza	2019. március	158,95	24,1	24,5
Kukorica	2019. március	139,60	14,6	17,1
Szójabab	2019. március	324,67	12,4	12,4
Szójadara	2019. március	329,61	13,9	13,5

^{a)} Belső volatilitás (implied volatility): A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8 százalék, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68 százalékos valószínűséggel $\pm 15,8$ százalékos eltérés várható.)

Forrás: Barchart

6. táblázat: **A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb termények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (2019. március 5.)**

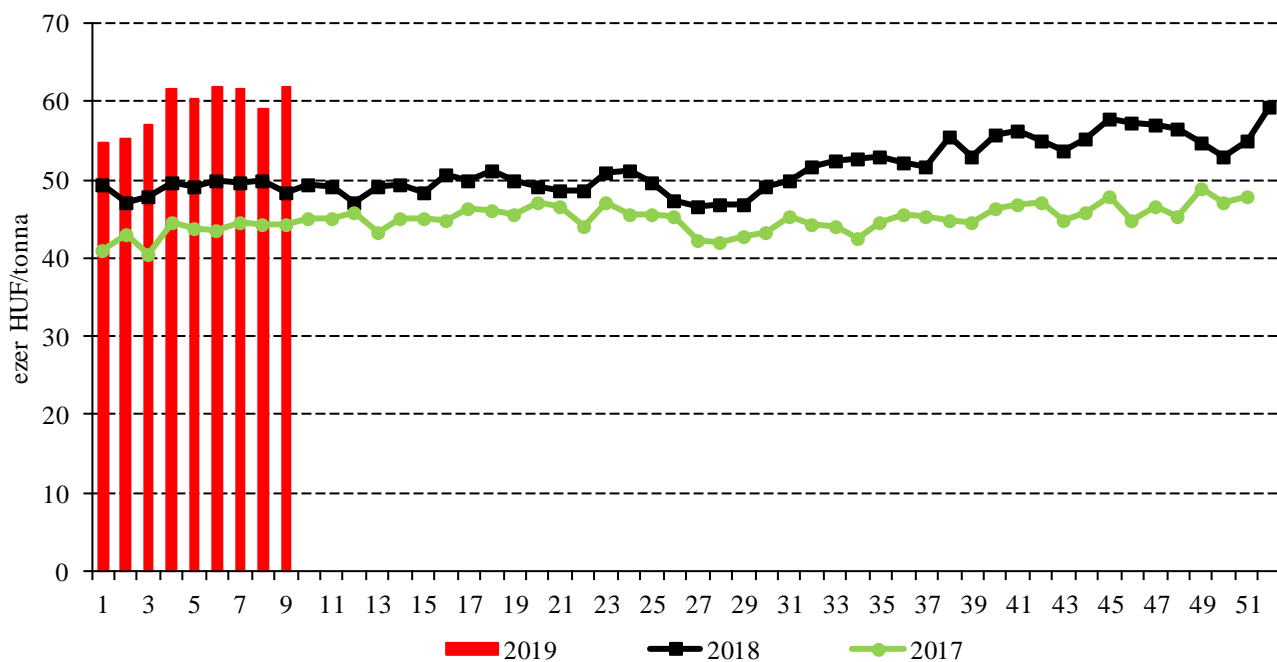
	Pozíciók száma										
	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}	Vételi	Eladási	Spread ^{a)}
Búza	74 712	88 699	72 585	4 302	22 827	87 270	161 189	85 111	52 438	30 126	37 765
Kukorica	470 342	598 044	165 651	13 810	60 987	211 082	403 929	224 730	198 691	52 161	134 846
Szójabab	233 218	249 555	93 044	8 216	14 841	69 493	116 249	82 586	53 586	37 761	64 676
Szójadara	136 867	190 748	67 503	10 198	23 328	46 416	87 617	41 299	44 570	16 380	41 064

^{a)} Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

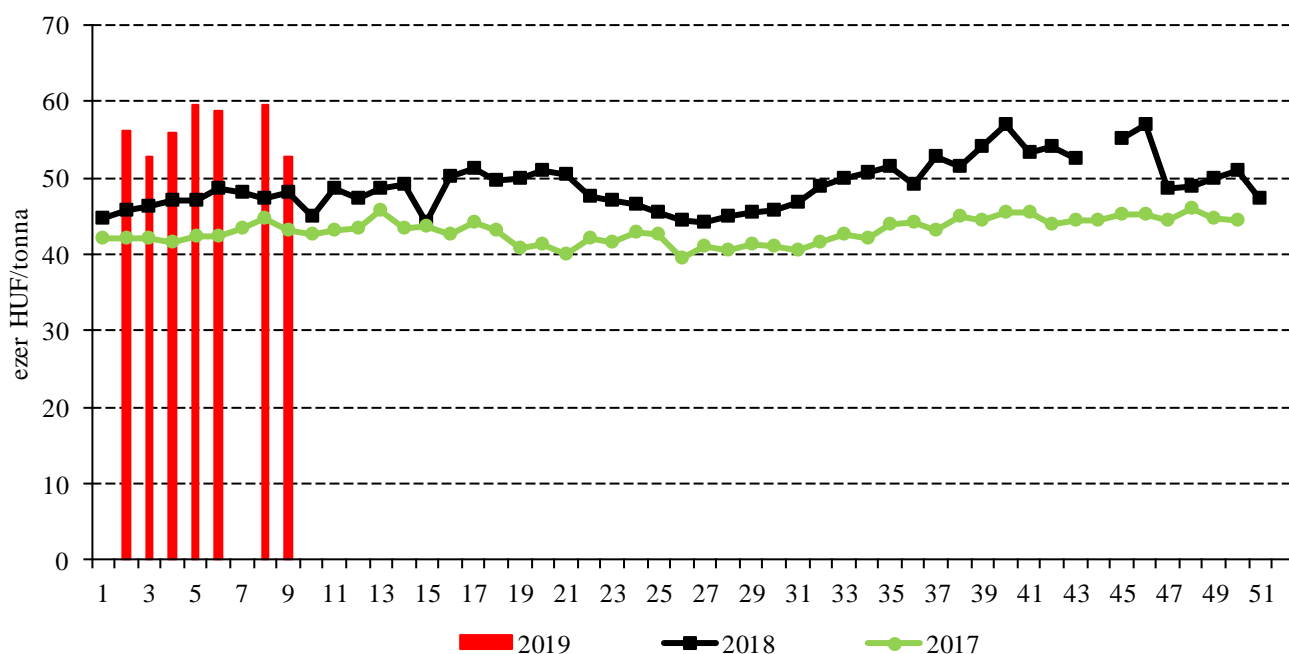
Termelői és kikötői árak

5. ábra: Az étkezési búza heti termelői ára Magyarországon (2017–2019)

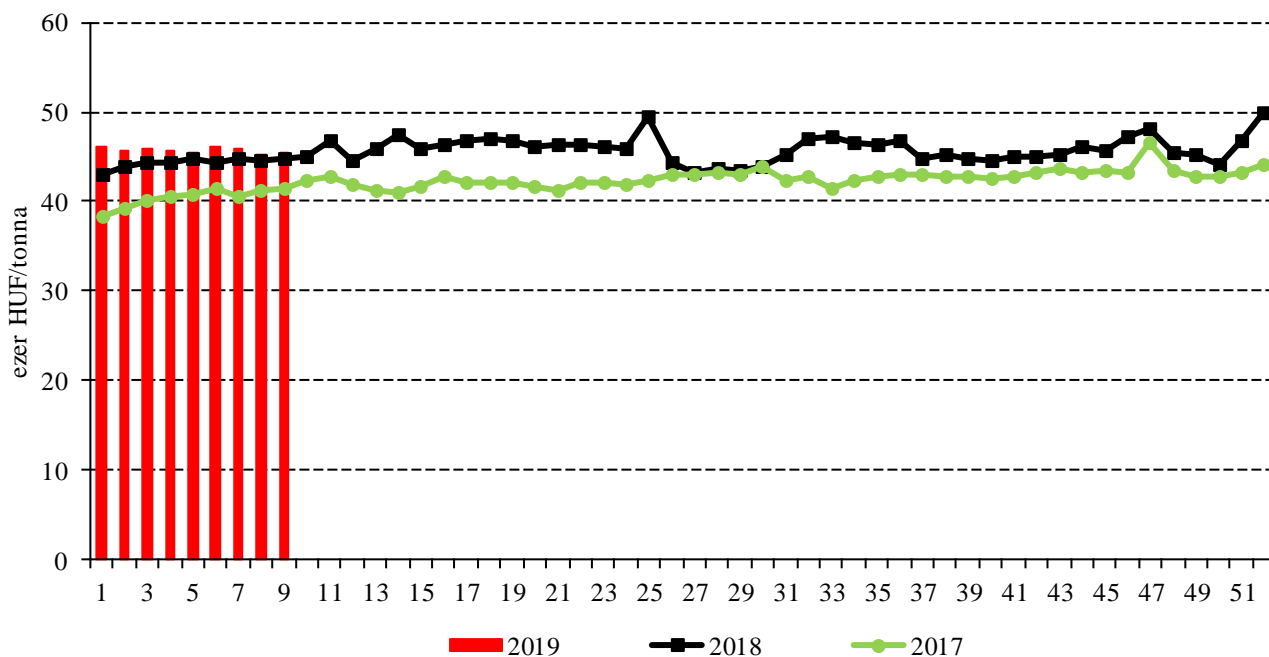
Forrás: AKI PÁIR

6. ábra: A takarmánybúza heti termelői ára Magyarországon (2017–2019)

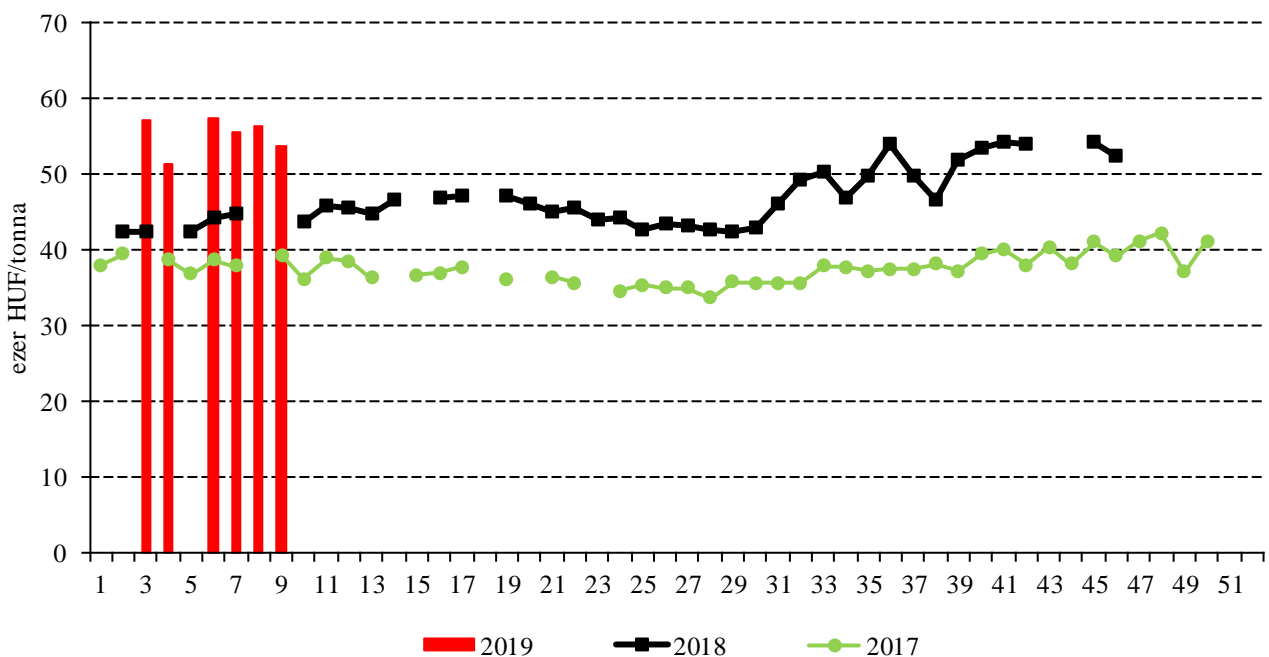
Forrás: AKI PÁIR

7. ábra: A takarmánykukorica heti termelői ára Magyarországon (2017–2019)

Forrás: AKI PÁIR

8. ábra: A takarmányárpa heti termelői ára Magyarországon (2017–2019)

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: **A gabonafélék nemzetközi és európai kikötői ára**

		Mértékegység	2019. 02. 16.	2019. 02. 23.	2019. 03. 02.	2019. 03. 09.
BÚZA	USA, FOB HRW	USD/tonna	234	223	220	215
	Franciaország, FOB Rouen (superior)	USD/tonna	225	226	220	213
	Oroszország, 12,5% FOB	USD/tonna	244	236	229	227
	Ukrajna, 11,5% FOB	USD/tonna	236	226	223	222
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	202	210	209	201
KUKORICA	USA, FOB NOLA	USD/tonna	175	183	171	170
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	178	176	174	172
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	154	163	163	166
	Hollandia, CIF Rotterdam	EUR/tonna	180	180	180	176
ÁRPA	Franciaország, FOB Rouen	USD/tonna	200	203	195	196
	Fekete-tenger, FOB	USD/tonna	235	229	201	198
	Románia, FOB Constanța	EUR/tonna	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.

Megjegyzés: FOB – Free on Board (költségmentesen a hajó fedélzetére), CIF – Cost, Insurance and Freight (költség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: Hammersmith, Európai Bizottság, IGC

8. táblázat: **A gabonafélék európai termelői ára**

		EUR/tonna			
		2019. 6. hét	2019. 7. hét	2019. 8. hét	2019. 9. hét
MALMI BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	196	196	191	191
	Németország, DEPSILO Hamburg	209	209	204	198
	Franciaország, DELPORT Rouen	205	202	196	190
	Románia, DEPSILO Banat	183	189	n. a.	n. a.
TAKARMÁNY-BÚZA	Bulgária, DEPPROD Dobrich	179	179	174	174
	Németország, DEPSILO Hamburg	208	208	202	197
	Franciaország, DEPSILO Eure-et-Loire	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Románia, DEPSILO Oltenia	164	n. a.	147	n. a.
	Egyesült Királyság, FGATE	194	194	190	189
KUKORICA	Bulgária, DEPPROD Pleven	146	146	141	141
	Németország, DEPSILO Hamburg	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Franciaország, DELPORT Bordeaux	n. a.	183	n. a.	n. a.
	Románia, DEPSILO Oltenia	131	132	135	134
TAKARMÁNY-ÁRPA	Bulgária, DEPPROD Burgas	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
	Németország, DEPSILO Hamburg	188	188	179	172
	Franciaország, DELPORT Rouen	191	187	175	168
	Románia, DEPSILO Muntenia	145	145	145	145
	Egyesült Királyság, FGATE	175	173	166	164

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszköze pakolva, DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsra vagy egyéb szállítóeszköze pakolva, DELPORT – a kikötőbe szállítva, FGATE – termelői ár; n. a. – nincs adat.

Forrás: Európai Bizottság

Gabonapiaci információk

9. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

	Kiszereelés	Mértékegység	2018. 9. hét	2019. 8. hét	2019. 9. hét	2019. 9. hét/ 2018. 9. hét (százalék)	2019. 9. hét/ 2019. 8. hét (százalék)
Finomliszt BL 55	ömlesztett	tonna	546	1 710	1 879	344	110
		HUF/kg	72	82	81	112	99
	zsákos	tonna	1 597	2 953	3 223	202	109
		HUF/kg	74	86	85	115	100
	zacskós	tonna	767	1 276	1 447	189	113
		HUF/kg	88	91	91	104	100
Rétesliszt BFF 55	ömlesztett	tonna
		HUF/kg
	zsákos	tonna	15	16	33	225	212
		HUF/kg	89	104	101	113	97
	zacskós	tonna	49	43	56	116	132
		HUF/kg	96	101	103	107	103
Fehér kenyér- liszt BL 80	ömlesztett	tonna	388	1 360	1 369	353	101
		HUF/kg	68	80	80	117	100
	zsákos	tonna	489	934	868	178	93
		HUF/kg	70	83	84	120	101
Tésztaipari liszt TL 50	ömlesztett	tonna	256	484	492	192	102
		HUF/kg	80	85	85	107	100
	zsákos	tonna	53	53	104	197	196
		HUF/kg	79	95	94	120	100
Étkezési búza- dara AD	zacskós	tonna	66	77	82	123	106
		HUF/kg	98	102	104	106	102

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

10. táblázat: Az ipari keveréktakarmányok feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

	Mértékegység	2018. február	2019. január	2019. február	2019. február/ 2018. február (százalék)	2019. február/ 2019. január (százalék)
Brojlertáp	tonna	7 336	8 991	8 312	113	92
	HUF/tonna	90 793	94 897	95 328	105	100
Hízósertéstáp	tonna	8 893	8 550	7 964	90	93
	HUF/tonna	72 858	79 268	77 770	107	98

Forrás: AKI PÁIR

11. táblázat: **A gabonafélék külkereskedelme Magyarországon**

		ezer tonna		
		2017. január–december	2018. január–december	Változás (százalék)
Export	10019900 Búza, nem vető	2 854,64	1 909,02	66,9
	10039000 Árpa, nem vető	945,65	454,00	48,0
	10059000 Kukorica, nem vető	3 425,47	2 322,64	67,8
Import	10019900 Búza, nem vető	131,68	135,33	102,8
	10039000 Árpa, nem vető	25,62	9,90	38,6
	10059000 Kukorica, nem vető	96,69	82,16	85,0

Forrás: KSH

12. táblázat: **Az Európai Unió aktuális export-import engedélyei**

		ezer tonna		
		2017. július 1.– 2018. március 11.	2018. július 1.– 2019. március 10.	Változás (százalék)
Export	Búza (durum és liszt nélkül)	14 047	12 531	89,2
	Árpa	4 129	3 180	77,0
	Kukorica	882	1 529	173,4
Import	Búza (durum és liszt nélkül)	2 975	3 402	114,4
	Árpa	398	118	29,6
	Kukorica	12 102	17 158	141,8

Forrás: Európai Bizottság

13. táblázat: **A világ búza- és kukoricamérlege**

		millió tonna					
		USDA		IGC		Tallage	
		2017/2018 ^{a)}	2018/2019 ^{b)}	2017/2018 ^{a)}	2018/2019 ^{b)}	2018/2019 ^{a)}	2019/2020 ^{b)}
BÚZA							
Termelés		763	733	764	735	702	747
Felhasználás		744	742	741	744	727	742
Export		183	179	175	170	155	163
Import		183	179	175	170	155	163
Zárókészlet		280	271	271	262	209	214
KUKORICA							
Termelés		1 076	1 101	1 090	1 109	1 031	1 053
Felhasználás		1 086	1 134	1 118	1 147	1 050	1 065
Export		151	165	152	160	169	165
Import		151	165	152	160	169	165
Zárókészlet		341	309	336	297	262	250

a) Előzetes adat. b) Előrejelzés.

Forrás: USDA, IGC, Tallage

Olajnövény-piaci jelentés

Szójabab

A Tallage piacelemző vállalat tájékoztatása szerint Argentínában és Brazíliában is kedvezőbbre fordult az időjárás a szójatermesztés szempontjából, ami nyomást gyakorolt az USA-ból származó, májusi és júliusi szállítású termény piaci árára: előbbi 2 dollárral (*USD*) 351 dollár/tonnára, utóbbi 4 dollárral 354 dollár/tonnára (*FOB Gulf*) mérséklődött 2019. január 23. és február 20. között. Argentínában 1 dollárral 343 dollár/tonnára (*FOB Up River*) csökkent az újtermés ára ezalatt. Ugyanakkor a brazíliai termény iránt ismét élénkülő kínai kereslet eredményeként a dél-amerikai országban 5-6 dollárral 355-369 dollár/tonnára (*FOB Paranagua*) emelkedett a március–július között feladandó termény kikötői ára a megfigyelt időszakban. Ukrajnában tonnánként 13 dollárral 361 dollár/tonnára (*FOB*) nőtt a szójabab exportára, aminek háttérében az élénk külpiaci érdeklődés mellett a belföldi feldolgozók erős kereslete állt. Mindezek eredményeként az USA-ból származó szójabab a brazíliaiainál versenyképesebb volt az európai, a közel-keleti és az észak-afrikai térségben.

Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint tonnánként átlagosan 106 ezer forintért (áfa és szállítási költség nélkül) kereskedtek a belföldi termelésű szójababbal februárban. Ez az árszint a januárinál 1 százalékkal, a 2018. februárinál 5 százalékkal alacsonyabb. A január és március között jórészt Brazíliából érkező szójabab kikötői ára (*FCA Koper*) 102 ezer forint/tonna volt februárban.

Repcemag

Kanadában, a világ első számú canolatermelőjénél és -exportőrénél a bőséges készlet és az akadozó kínai export nyomást gyakorolt a termény árára, ami 6 dollárral 359 dollár/tonnára esett Vancouverben (*FOB*) 2019. január 24. és február 21. között (*Tallage*). Kína ugyanis a közelmúltban növényegészségügyi okokra hivatkozva leállította beszállításait az egyik meghatározó kanadai exportortól. (Szakértők szerint ugyanakkor az intézkedés mögött a Huawei pénzügyi igazgatójának letartóztatásával összefüggő politikai konfliktus is állhat.) Mindenesetre a kanadai canola fő célpi-

acának számító ázsiai ország korlátozása komoly hatással volt a termény világpiaci árára. A kanadaival párhuzamosan az Ausztráliában megtermelt olajos mag kikötői ára is mérséklődött, 5 dollárral 431 dollár/tonnára (*FOB Nyugat-Ausztrália*). Ukrajnában az állományok állapotáról érkező kedvező hírek és az EU szovjet utódállamban termelt repcemag iránti keresletének lanygulása miatt gyengült a termény kikötői ára, így Odesszában az egy hónappal korábbinál 10-17 dollárral olcsóbban, 410-417 dollár/tonna áron kötöttek szerződést a februári–márciusi szállítmányokra február 21-én. Az EU ukrajnai termény iránti visszafogottabb érdeklődését egyrészt az magyarázza, hogy hosszú tárgyalások után az EU és Argentína megállapodást kötött az Argentínából származó biodízel – antidömpingvám nélküli – minimumáron történő uniós importjáról, 1,2 millió tonna erejéig. Az egyezmény olyan cégeket is érint, amelyek érdekeltek az EU növényolaj-előállításában. Másrészt az USA-ban előállított szójaolaj már rendelkezik az EU-ban megkövetelt fenntarthatósági tanúsítvánnyal, ami lehetővé teszi a termék biodízelnként történő felhasználását. A szójaolaj magasabb dermedéspontja miatt a téli időszakban nem, az idő enyhülésével azonban egyre inkább versenytársává válik a repceolajnak a biodízelgyártásban. Ennélfogva a szójabab és szójaolaj jelenlegi nyomott árának áttételes hatása a repcepiacon is tetten érhető.

A csökkenő trend az európai piacra is begyűrűzött, és a repcemag fronthavi jegyzése 351 euró/tonnával tíz havi mélypontra süllyedt március első napjaiban a párizsi árutőzsdén (*Euronext/MATIF*). A németországi Hamburgban 8 euróval 375 euró/tonnára (*CIF*, májusi határidő), Rostockban 5 euróval 366 euró/tonnára (*FOB*, márciusi határidő) ereszkedett a termény kikötői ára január 24. és február 21. között. A franciaországi Saipol sajtólözemeinek sztrájkja miatt csökkenő kereslet ennél nagyobb mértékű áresést okozott a franciaországi kikötőkben: Moselle-ben a májusi szállítmányok ára 12 euróval 364 euró/tonnára, Rouen-ban 15 euróval 356 euró/tonnára esett. Neussban 372 euró/tonnáért (–5 euró) kötöttek szerződést a márciusi szállítmányokra február 21-én. Magyarországon az AKI PÁIR adatai szerint átlagosan 114 ezer forint/tonna áfa és szállítási költség nélküli termelői áron adtak túl a termelők a belföldi termelésű repcemagon

2019 februárjában. Ez az árszint alig 0,5 százalékkal haladta meg a januárit, és 2 százalékkal volt magasabb a 2018. februárinál.

Napraforgómag

A *Tallage* tájékoztatása szerint a napraforgómag fekete-tengeri ára 22,5 dollárral 365 dollár/tonnára (*FOB*) ugrott január 24. és február 21. között, ami 2018 augusztusa óta a legmagasabb szint. Ennek hátterében egyrészt az áll, hogy élénkült Törökország ukrainai termény iránti kereslete, másrészt a napraforgóolaj iránti erős világszertei igény szintén az áremelkedés irányába hatott. Ukrajnában egyébként a napraforgómag belpiaci ára 19 dollárral 380 dollár/tonnára nőtt, köszönhetően a belföldi feldolgozók élénk keresletének és a napraforgóolaj növekvő belpiaci és nemzetközi árának. Ezzel szemben a déli félteke legnagyobb termelőjének számító Argentínában a jó terméskilátások következtében 20 dollárral 300 dollár/tonnára

(*FOB* Buenos Aires) zuhant az alapanyag ára a jelzett időszakban.

A franciaországi Bordeaux-ban 23 euróval, Saint-Nazaire-ban 13 euróval 323 euró/tonnáig erősödött az áprilisi-májusi napraforgó-szállítmányok kikötői ára január 24. és február 21. között. Amszterdamban a márciusi szállítmányokra 351 euró/tonnáért szerződtek február 21-én (+12 euró). Bulgáriában a termény belpiaci ára 15 euróval 307 euró/tonnáig erősödött. Magyarországon tonnánként 88-89 ezer forint áfa és szállítási költség nélküli termelői áron forgott a napraforgómag 2019 februárjában. Az EU növényolaj- és daragyártóit tömörítő *FEDIOL* adatai szerint az európai olajütők rekordvolumenű magot dolgoztak fel 2018. augusztus és 2019. január között (3 millió tonna), ami a fekete-tengeri áremelkedéssel együtt támaszt adott az uniós áraknak.

A napraforgómag és a repcemag heti termelői ára Magyarországon

	HUF/tonna		
	2019. 9. hét	2019. 9. hét/2018. 9. hét (százalék)	2019. 9. hét/2019. 8. hét (százalék)
Napraforgómag	89 220	91	98
Repcemag

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

14. táblázat: A szójabab havi termelői ára Magyarországon

	HUF/tonna		
Minősítés	2019. január	2019. február	2019. február/2019. január (százalék)
<51% ProFat
51–53% ProFat	105 503	106 614	101
>=53% ProFat
Minősítés nélküli

...= Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

15. táblázat: Az olajmagok legközelebbi lejáratra szóló jegyzése a hazai és a nemzetközi tőzsdéken

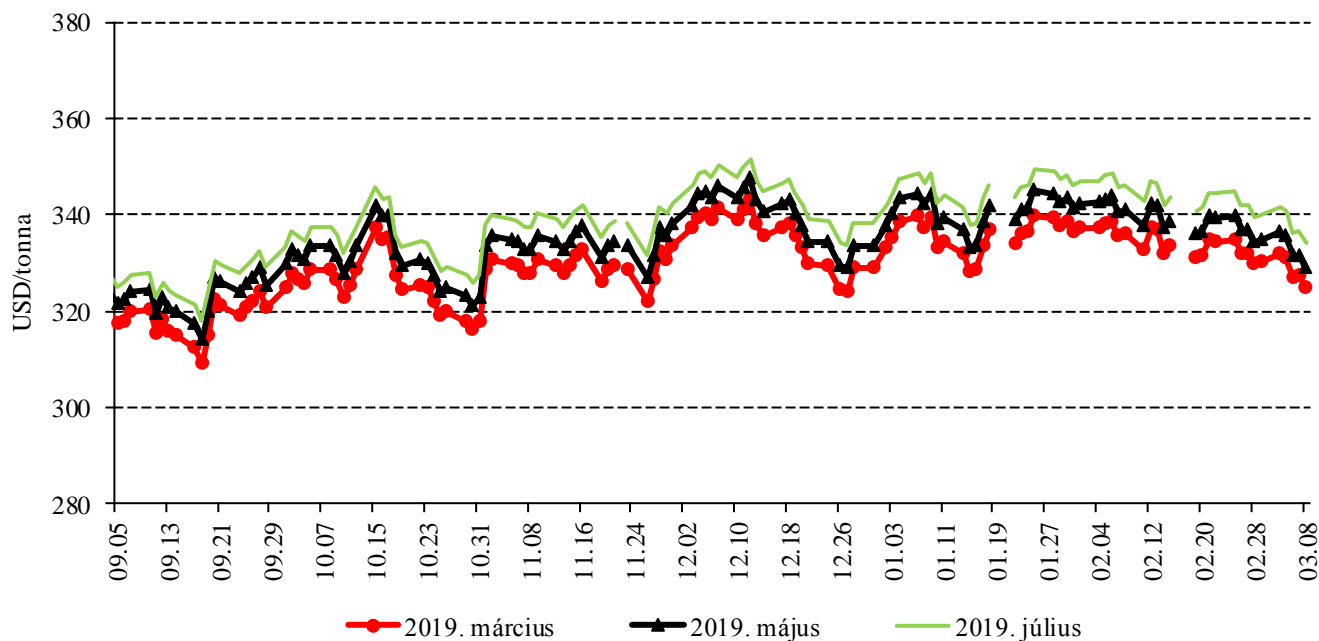
		Szállítási határidő	Mértékegység	2019. 03. 06.	2019. 03. 07.	2019. 03. 08.
Budapesti Értéktőzsde (BÉT)	Napraforgómag	–	HUF/tonna	–	–	–
	Repcemag	–	HUF/tonna	–	–	–
Párizsi árutőzsde (Euronext/MATIF)	Repcemag	2019. május	EUR/tonna	358	358	358
Chicagói árutőzsde (CME/CBOT)	Szójabab	2019. március	USD/tonna	327	327	325

Megjegyzés: A napraforgómagot 2017. október 2., a repcemagot 2017. szeptember 1. óta nem jegyzik a BÉT-en.

Forrás: BÉT, Euronext, CME Group

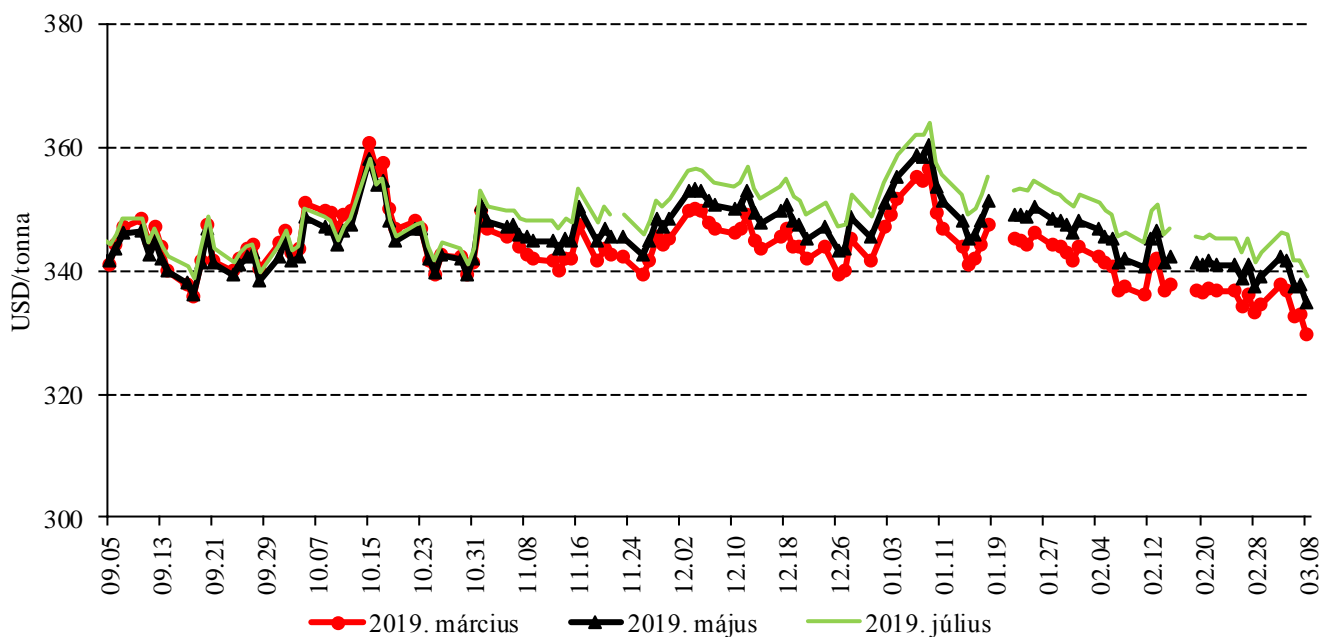
Az olajmagok és származékaik jegyzése

9. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2018–2019)

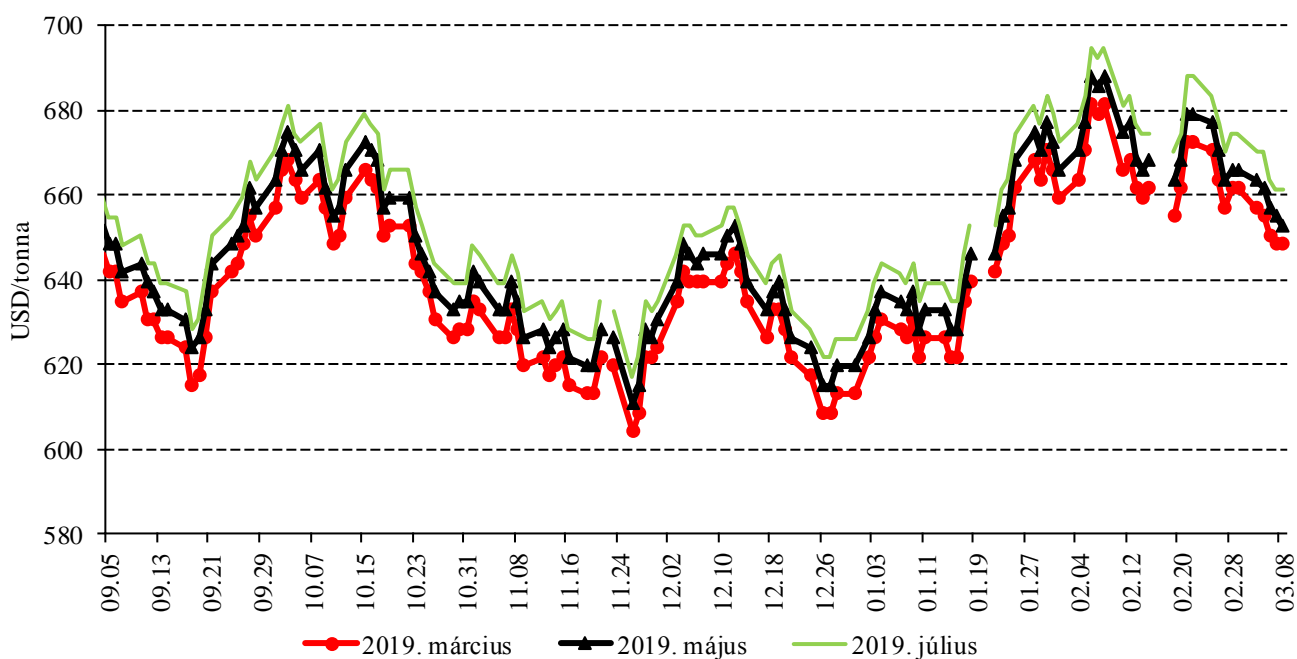
Forrás: CME Group

10. ábra: A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2018–2019)

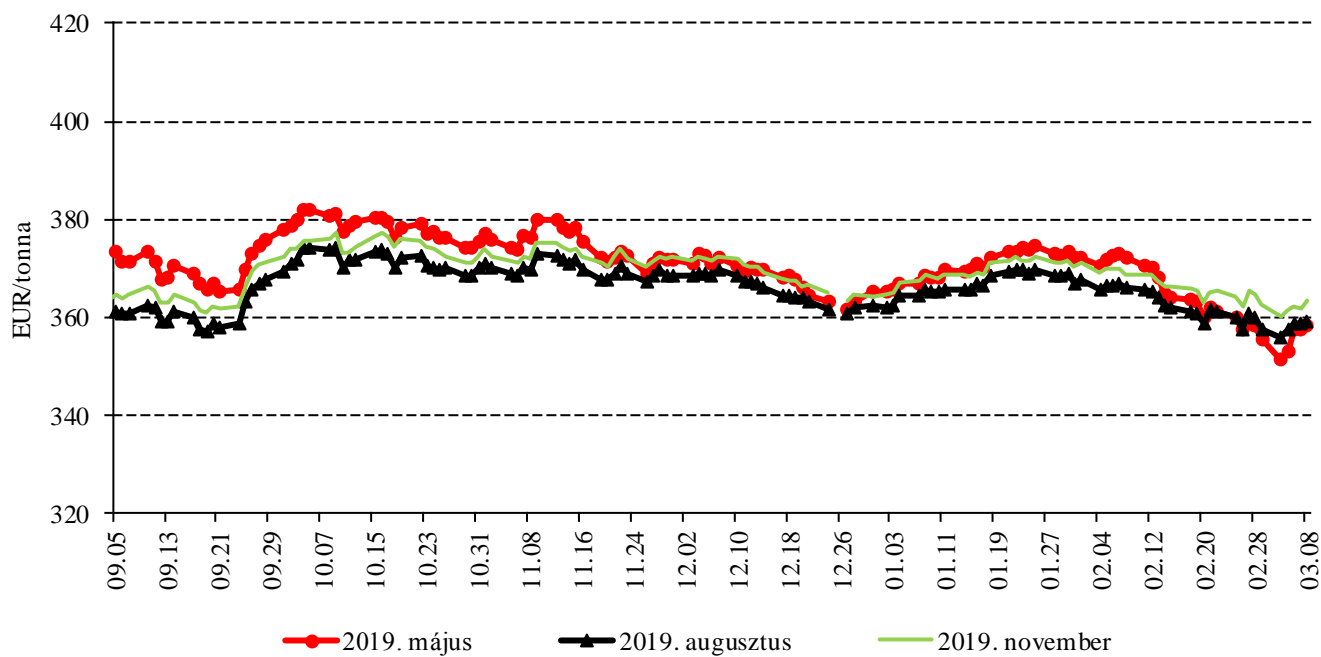
Forrás: CME Group

11. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2018–2019)

Forrás: CME Group

12. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2018–2019)

Forrás: Euronext

16. táblázat: **Az olajmagok és származékaik jegyzése a párizsi és a chicagói árutőzsdén (2019. március 8.)**

Euronext/MATIF, Párizs			
	Szállítási határidő	EUR/tonna	HUF/tonna
REPCEMAG	2019. május	358	113 135
	2019. augusztus	359	113 372
	2019. november	363	114 714
	2020. február	365	115 346
	2020. május	366	115 662
	2020. augusztus	358	113 056
CME/CBOT, Chicago			
	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
SZÓJABAB	2019. március	325	91 440
	2019. május	329	92 682
	2019. július	334	94 130
	2019. augusztus	337	94 792
	2019. szeptember	338	95 310
	2019. november	342	96 281
SZÓJADARA	2019. március	330	92 831
	2019. május	335	94 259
	2019. július	339	95 470
	2019. augusztus	341	95 997
	2019. szeptember	343	96 524
	2019. október	344	96 802

Forrás: Euronext, CME Group

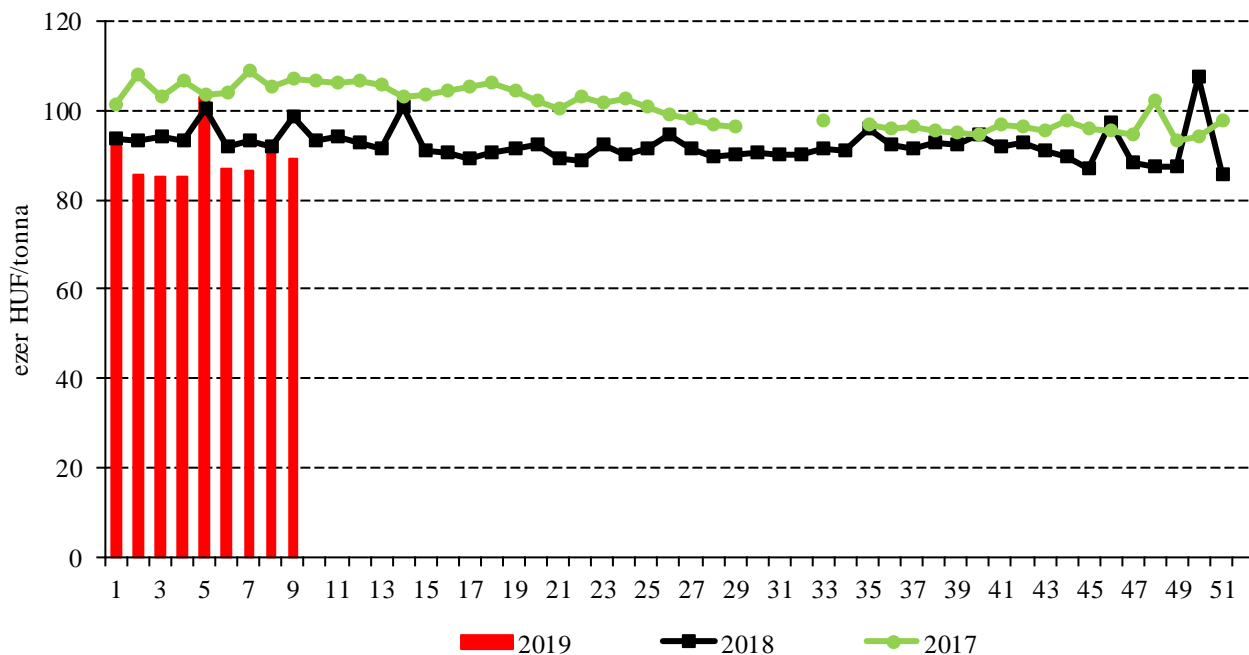
17. táblázat: **A növényolajok és származékaik jegyzése Olaszországban és Ausztriában (2019. március 5.)**

Termék	Ország	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	618	194 852
Napraforgóolaj (finomított)		778	245 340
Szójaolaj (nyers)		638	201 163
Szójaolaj (finomított)		698	220 096
Napraforgódara	Ausztria	240	75 715
Repcedara		255	80 447

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BLPW

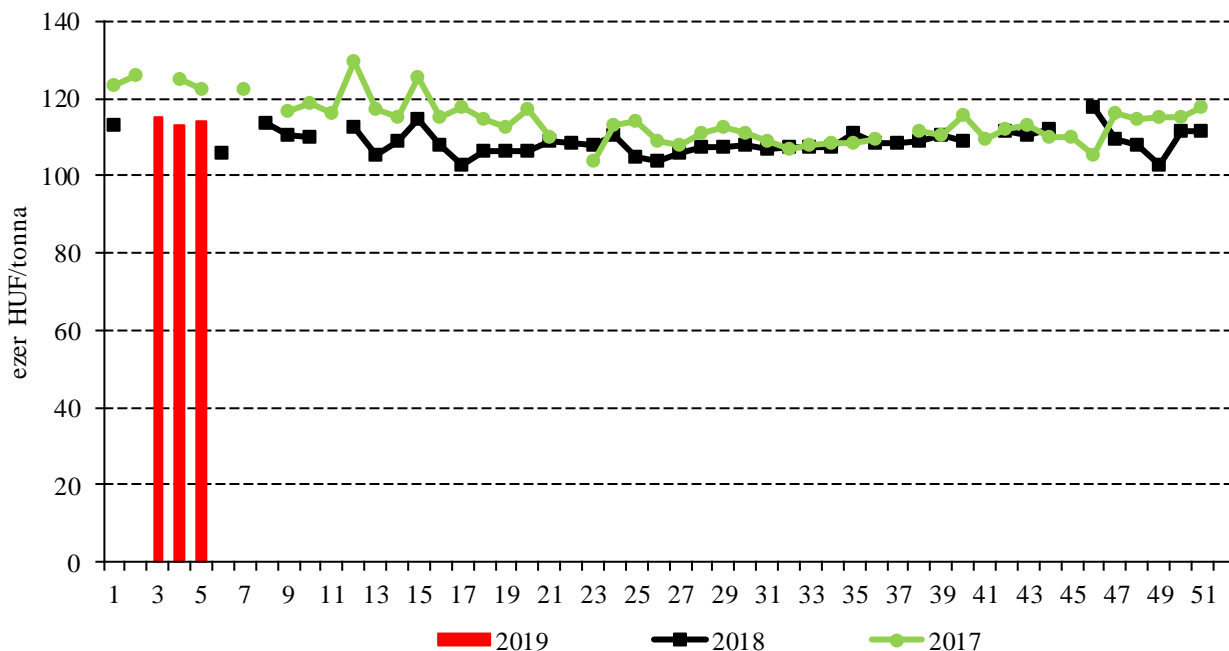
Termelői és kikötői árak

13. ábra: A napraforgómag heti termelői ára Magyarországon (2017–2019)

Forrás: AKI PÁIR

14. ábra: A repcemag heti termelői ára Magyarországon (2017–2019)

Forrás: AKI PÁIR

18. táblázat: Az olajmagok és származékaik nemzetközi és európai kikötői ára

		USD/tonna				
		2019. 02. 16.	2019. 02. 23.	2019. 03. 02.	2019. 03. 09.	
SZÓJA	BAB	USA FOB NOLA	345	350	349	347
		Brazília FOB	353	356	347	337
		EU CIF, USA-ból	383	n. a.	n. a.	n. a.
		EU CIF Braziliából	383	n. a.	n. a.	n. a.
		Fekete-tenger FOB	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
		Argentína, Up River FOB	349	344	344	338
	DARA	EU CIF Rotterdam	355	n. a.	n. a.	n. a.
OLAJ	EU FOB	760	760	756	724	
REPCE		Franciaország FOB Rouen	428	416	414	412
		EU, 00 CIF Hamburg	420	n. a.	n. a.	n. a.
	MAG	Ausztrália FOB	433	436	420	409
		Kanada FOB	394	393	387	366
		Ukrajna FOB	415	408	404	400
	DARA	EU FOB Hamburg	266	n. a.	n. a.	n. a.
	OLAJ	EU FOB Hollandia	818	n. a.	n. a.	n. a.
NAPRAFORGÓ		EU CIF Amszterdam	395	n. a.	n. a.	n. a.
	MAG	EU FOB Bordeaux	365	376	378	377
		Ukrajna FOB	350	365	365	370
	DARA	Ukrajna DAF	215	n. a.	n. a.	n. a.
		Ukrajna FOB	220	210	205	205
	OLAJ	EU FOB Rotterdam	703	n. a.	n. a.	n. a.
		Fekete-tenger FOB	675	n. a.	n. a.	n. a.
NYERS PÁLMAOLAJ	EU CIF	570	n. a.	n. a.	n. a.	

Megjegyzés: FOB – Free on Board (kölségmentesen a hajó fedélzetére – megjelölt elhajozási kikötő), DAF – Delivered at Frontier (határra szállítva); CIF – Cost, Insurance and Freight (kölség, biztosítás és fuvardíj – megnevezett rendeltetési kikötő); n. a. – nincs adat.

Forrás: APK-Inform, Hammersmith, Oil World, Európai Bizottság, IGC

Olajmagpiaci információk

19. táblázat: A növényolajok és származékaik feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	Mértékegység	2018. 9. hét	2019. 8. hét	2019. 9. hét	2019. 9. hét/ 2018. 9. hét	2019. 9. hét/ 2019. 8. hét
					(százalék)	(százalék)
Nyers napraforgóolaj	tonna	...	142
	HUF/tonna	...	205 010
Napraforgódara	tonna	9 684	7 476	8 263	85	111
	HUF/tonna	57 348	63 808	63 043	110	99
Nyers repceolaj	tonna	...	–	–	–	–
	HUF/tonna	...	–	–	–	–
Repcedara	tonna	1 683	2 975	1 417	84	48
	HUF/tonna	61 391	73 439	68 857	112	94

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Forrás: AKI PÁIR

20. táblázat: A full-fat szója, a szójadara és a szójaolaj feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

	Mértékegység	2019. 8. hét	2019. 9. hét
		tonna	204
Full-fat szója	HUF/tonna	130 541	129 664
	tonna
Szójadara	HUF/tonna
	tonna	...	–
Szójaolaj	HUF/tonna	...	–

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

Megjegyzés: Full-fat szója: 33% fehérje, 12% olaj, max. 12% víz. Szójadara: Low-Pro, Mid-Pro, High-Pro összesítve. Az ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.

Forrás: AKI PÁIR

21. táblázat: Az importból származó szójabab és szójadara behozatali ára Magyarországon

Mértékegység	2019. február	
	Szállítás ideje: 2019. február–2019. április	
Szójabab (GM-mentes)	tonna	...
	HUF/tonna	...
Szójadara (GM) ^{a)}	tonna	5 925
	HUF/tonna	101 199
Szójadara (GM-mentes)	tonna	...
	HUF/tonna	...

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.

^{a)} Származási ország: GM szójadara (FCA Koper) – Brazília/nem jelölt

Forrás: AKI PÁIR

22. táblázat: Az olajmagok és származékaik külkereskedelme Magyarországon

ezer tonna

		2017. január–december	2018. január–december	Változás (százalék)
Export	1205 Repcemag	790,85	707,30	89,4
	1206 Napraforgómag	333,26	458,87	137,7
	2304 Szójadara	143,73	119,04	82,8
Import	1205 Repcemag	64,17	86,58	134,9
	1206 Napraforgómag	198,84	152,47	76,7
	2304 Szójadara	448,45	430,04	95,9

Forrás: KSH

23. táblázat: A világ olajmagnyerlege

millió tonna

	USDA		Oil World		Tallage	
	2017/2018 ^{a)}	2018/2019 ^{b)}	2017/2018 ^{a)}	2018/2019 ^{b)}	2018/2019 ^{a)}	2019/2020 ^{b)}
SZÓJABAB						
Termelés	340	360	342	353	356	354
Felhasználás	295	304	343	346	348	356
Export	153	154	152	154	150	151
Import	153	151	155	153	150	151
Zárókészlet	99	107	94	101	110	108
REPCEMAG						
Termelés	74	71	67	63	71	75
Felhasználás	71	71	64	65	72	73
Export	16	17	16	16	16	17
Import	15	17	16	16	16	17
Zárókészlet	7	6	9	8	6	8
NAPRAFORGÓMAG						
Termelés	47	51	49	52	52	50
Felhasználás	47	50	49	52	51	51
Export	3	2	3	3	3	3
Import	2	2	3	3	3	3
Zárókészlet	3	4	4	4	5	4

^{a)} Előzetes adat.^{b)} Előrejelzés.

n. a. – nincs adat.

Forrás: USDA, Oil World, Tallage

Bioüzemanyag melléklet

Az *F.O. Licht* elemzői az egy évvel korábbinál 1 százalékkal kevesebb, azaz 7,6 millió m³ etanol termelését valószínűsítik az Európai Unióban 2019-ben (ebből 5,2 millió m³ lehet üzemanyagcélú), míg a felhasználás 7,95 millió m³ lehet. A szakértők az unió etanolbehozatalának 2 százalékos csökkenését vetítik előre 2019-re (555 ezer m³). A 2018-ra előre jelzett 564 ezer m³ importtermék 91 százaléka, 521,8 ezer m³ érkezett január–november között a harmadik országokból (+14 százalék 2017 azonos időszakához képest). A beszállított etanol 20 százaléka Pakisztánból, 17 százaléka az USA-ból, 15 százaléka pedig Guatemalából származott.

Az unió etanolkivitele 2018 novemberéig 270,6 ezer m³ volt, ami 27 százalékkal haladta meg az előző év azonos időszakában kiszállított mennyiséget. Az export nagyrészt az USA (79,6 ezer m³), Svájc (61,4 ezer m³) és Törökország (26,5 ezer m³) felé irányult. Iparági szakértők 290 ezer m³ etanol kivitelét prognosztizálják 2019-ben (2018: 298 ezer m³).

Az egy évvel korábbinál 28 százalékkal magasabb áron érkezett az etanol a nyugat-európai kikötőkbe 2018 decemberében (603,1 euró/m³). 2019 januárjában az unión kívüli országokból a 2018. januárinál 20 százalékkal drágábban, köbméterenként 571,5 euróért vették át az importőrök a terméket (*F.O. Licht*).

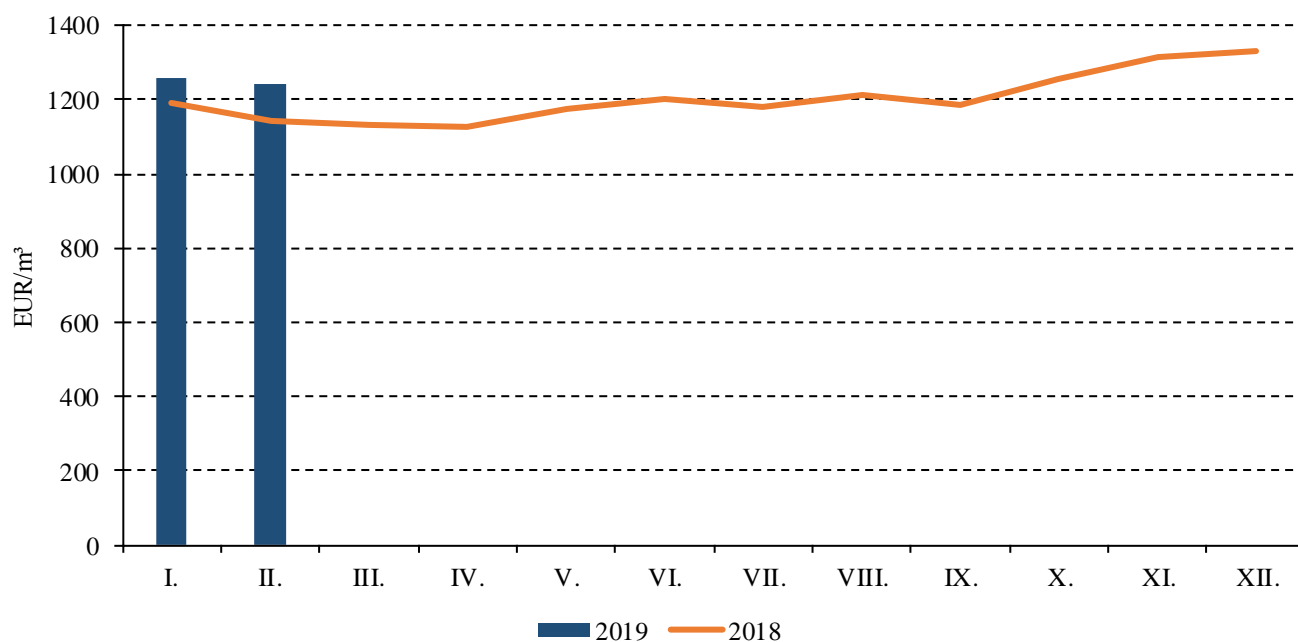
Az *F.O. Licht* szakértői szerint az USA etanoltermelése a 2018. évi volumennel közel azonos, 62,1 millió

m³ lehet 2019-ben (2018: 62,4 m³). Az Amerikai Egyesült Államok etanolkivitele az egy évvel korábbinál 15 százalékkal múlhatja alul az idén, 6 millió m³ lehet. Az USA etanolexportja 2018 novemberéig 6,7 millió m³ volt, 25 százalékkal haladta meg a 2017 azonos időszakában beszállított mennyiséget. Az import 2018. január–november között 7 százalékkal múlta alul az egy évvel korábbinál, 952,4 ezer m³ importtermék érkezett, főként Brazíliából (88 százalék). A 2019. évi behozatal 5 százalékkal maradhat el a 2018. évitől. A felhasználás (üzemanyag- és egyéb célú) előreláthatóan a 2018. évit közel 2 százalékkal haladhatja meg (57,2 millió m³).

Brazília etanoltermelése 31,5 millió m³ lehet a 2019/2020. gazdasági évben (2018/2019: 33,4 millió m³), és a felhasználás 2 százalékos csökkenését (31,45 millió m³) prognosztizálják az *F.O. Licht* elemzői. A termék behozatala 3 százalékkal, kivitele 15 százalékkal csökkenhet, előbbi 1,4 millió m³, utóbbi 1,5 millió m³ lehet. Az egy évvel korábbinál 1 százalékkal több, 1,3 millió m³ etanol érkezett Brazíliába 2018. április – 2019. január között, ugyanakkor 1,6 millió m³ távozott (+13 százalék) az országból.

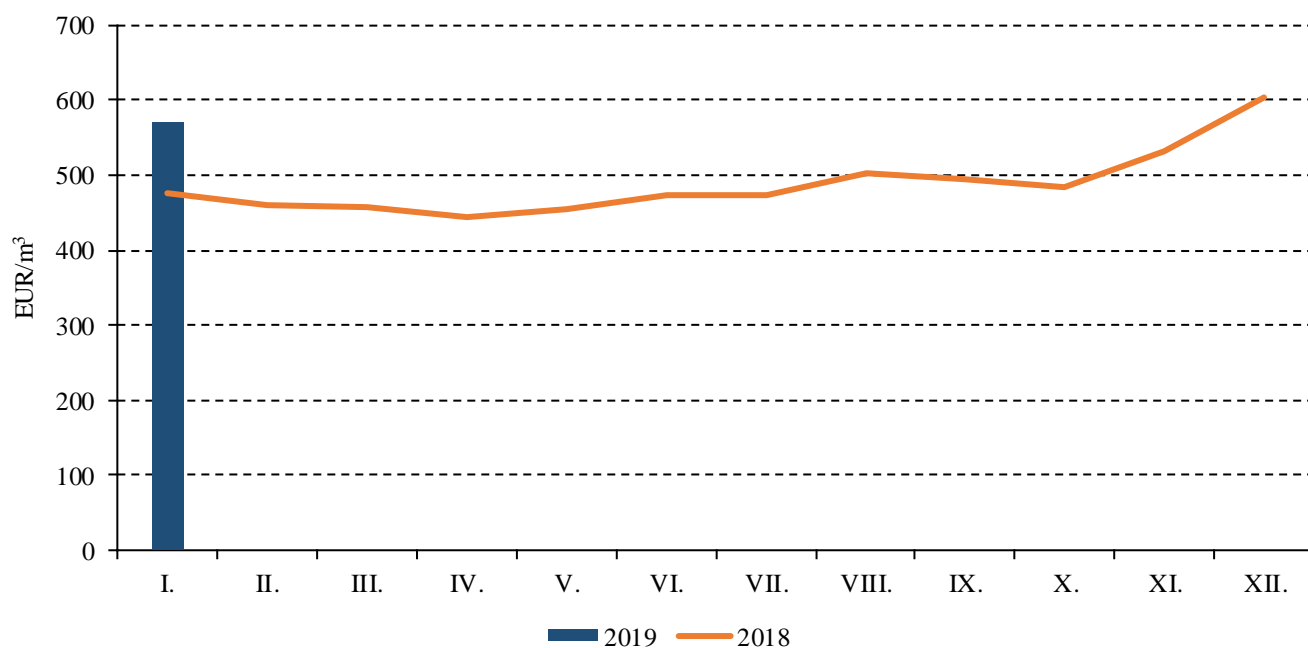
A londoni árutőzsdén (*ICE*) az ásványolaj legközelebbi lejáratra szóló jegyzése 4 százalékkal nőtt 2018. december – 2019. január között, 59,8 dollár (*USD*)/barrel volt, majd 2019 februárjában további 8 százalékkal 64,6 dollár/barrelre emelkedett.

15. ábra: A repceolaj-metil-észter ára Németországban (2018–2019)

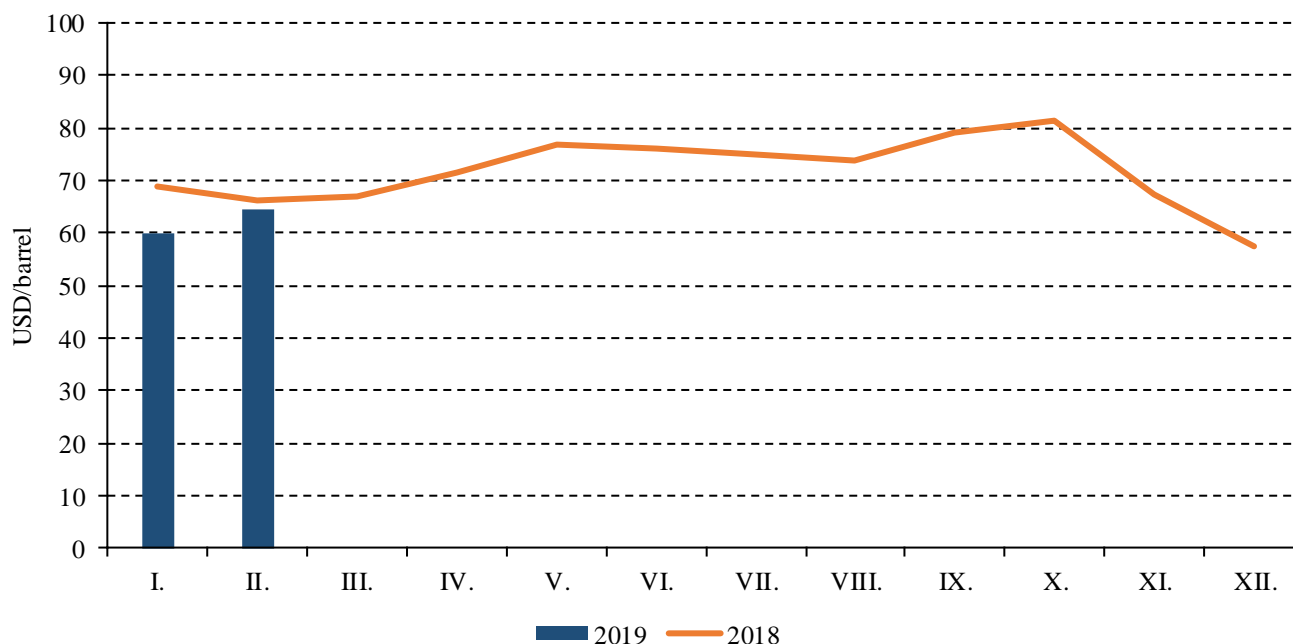
Megjegyzés: -10–12 °C, EN14214
 Forrás: F.O. Licht

16. ábra: A bioetanol ára a nyugat-európai kikötőkben (2018–2019)

Megjegyzés: 92–96% alkoholtartalom, FOB ARA T2
 Forrás: F.O. Licht

17. ábra: Az IPE Brent ásványolaj legközelebbi határidőre szóló jegyzésének havi átlaga a londoni árutőzsdén (2018–2019)

Forrás: HGCA, ICE

24. táblázat: Néhány nagy termelő ország etanolmérlege

	Európai Unió		USA		Brazília	
	2018 ^{a)}	2019 ^{b)}	2018 ^{a)}	2019 ^{b)}	2018/2019 ^{a)} (április/március)	2019/2020 ^{b)} (április/március)
Termelés	7 690	7 630	62 368	62 075	33 414	31 500
ebből: üzemanyag célú	5 390	5 239	60 793	60 500	31 121	29 600
nem üzemanyag célú	2 300	2 391	1 575	1 575	2 293	1 900
Felhasználás	7 900	7 950	56 265	57 175	31 950	31 450
ebből: üzemanyag célú	5 300	5 350	54 415	55 275	30 300	29 800
nem üzemanyag célú	2 600	2 600	1 850	1 900	1 650	1 650
Export	298	290	7 050	6 000	1 755	1 500
Import	564	555	1 080	1 030	1 475	1 425
Zárókészlet	2 178	2 123	3 861	3 791	1 776	1 751

^{a)} Előzetes adat.

^{b)} Előrejelzés.

Forrás: F.O. Licht

